

Praha 2. 7. 2010

36

Evropské výběrové šetření o zdravotním stavu v ČR - EHIS CR

Užívání léků, fyzická bolest

European Health Interview Survey in CR - EHIS CR

Use of medicines. Physical pain.

Souhrn

Další ze série analýz dat ze šetření o zdraví populace (EHIS) z roku 2008 se věnuje užívání předepsaných a nepředepsaných léků. U obou typů léků je podíl uživatelů zhruba 45 %, nejčastěji jsou užívány léky na hypertenzi, bolesti, chřipku a nachlazení, vitamíny. Ženy užívají léky častěji než muži. S věkem roste podíl uživatelů předepsaných léků, u nepředepsaných léků toto neplatí. Ve srovnání s rokem 2002 se mírně snížil podíl uživatelů předepsaných léků, zejm. léků na migrénu, u nepředepsaných léků došlo k poklesu uživatelů vitamínů a minerálů, nárůst naopak u uživatelů léků proti nachlazení. Problémy s bolestmi v posledních 4 týdnech uvedlo 36 % mužů a 45 % žen, přitom 3 % mužů a 8,5 % žen zaznamenalo potíže vážné či extrémní. Problémy jsou častější u žen a u seniorů.

Summary

Another from the series of analysis of the data from the health survey (EHIS) in 2008 observes the use of medicines - prescribed as well as non-prescribed ones. For both types of medicines the prevalence of their users is approx. 45 %, the most used were medicines on hypertension, pain, cold and flu and vitamins. Women use medicines more than men. The percentage of prescribed - medicines users increases with age, it does not apply for the non-prescribed medicines. If compared to 2002 survey, the percentage of women using the prescribed medicines decreased, namely those for migraine, for non-prescribed medicines the decrease was observed in use of vitamins and minerals among women, increase was apparent in use of medicines against cold and flu. Any problems with physical pain during the last 4 weeks were reported by 36 % of men and 45 % of women, 3 % of men and 8,5 % of women reported serious or extreme problems. Problems are more frequent and serious among women and seniors if compared to others.

Součástí výběrového šetření o zdraví EHIS 2008 byly i otázky sledující, zda respondenti užívali léky. Tyto otázky byly zahrnuty do modulu o využívání zdravotní péče, sledovány byly jak lékařem předepsané, tak nepředepsané léky.

Předepsané léky

Užívání předepsaných léků jsme sledovali prostřednictvím dvou otázek. Nejprve byla respondentům položena otázka: „*Užíval(a) jste v posledních 2 týdnech nějaké předepsané léky (včetně potravinových doplňků, jako jsou rostlinné přípravky či vitamíny), tj. léky, které vám byly předepsány nebo doporučeny lékařem (u žen včetně pilulek proti početí a jiných hormonálních přípravků)?*“ Pokud respondent odpověděl, že ano, tazatel mu předložil kartu se seznamem léků na vybrané potíže (viz tab. 2), příp. se jej dotázal, zda užívá nějaké jiné léky, než na vyjmenované potíže.

Pojmem léky jsou v této otázce myšleny jakékoliv pilulky, tablety, kapsle, kapky, krémy, masti, náplasti či spreje s léčebným účinkem, ale i potravinové doplňky, minerály, vitaminy, bylinné přípravky apod., které jsou určeny ke zmírnění příznaků, prevenci onemocnění či zlepšení zdravotního stavu a které se obvykle kupují v lékárně. Kromě léků předepsaných lékařem přímo na recept měly být zahrnuty také léky, které lékař pouze respondentovi doporučil a ten si je pak na základě tohoto doporučení opatřil bez receptu. Veškeré tyto podrobné specifikace týkající se použitých pojmů byly uvedeny v pokynech pro tazatele.

Celkem užívala nějaké lékařem předepsané léky v posledních 2 týdnech více než polovina respondentů (52 %), přitom mezi muži bylo toto procento (41,5 %) nižší než mezi ženami (62,3). Tento rozdíl je způsoben zejména zahrnutím antikoncepčních pilulek a hormonů mezi léky u žen. Pokud bychom antikoncepční pilulky a hormony neuvažovali, získáváme u žen 52 procentní podíl těch, které v posledních 2 týdnech užívaly nějaké léky. I po očištění od vlivu věku a po eliminaci žen, které neužívaly jiné léky než antikoncepci a hormony, potvrzuje logistická regrese statisticky významný rozdíl mezi muži a ženami. Ženy užívají léky zhruba 1,4x častěji ve srovnání s muži, což odpovídá vyšší prevalenci chronických nemocí u žen.

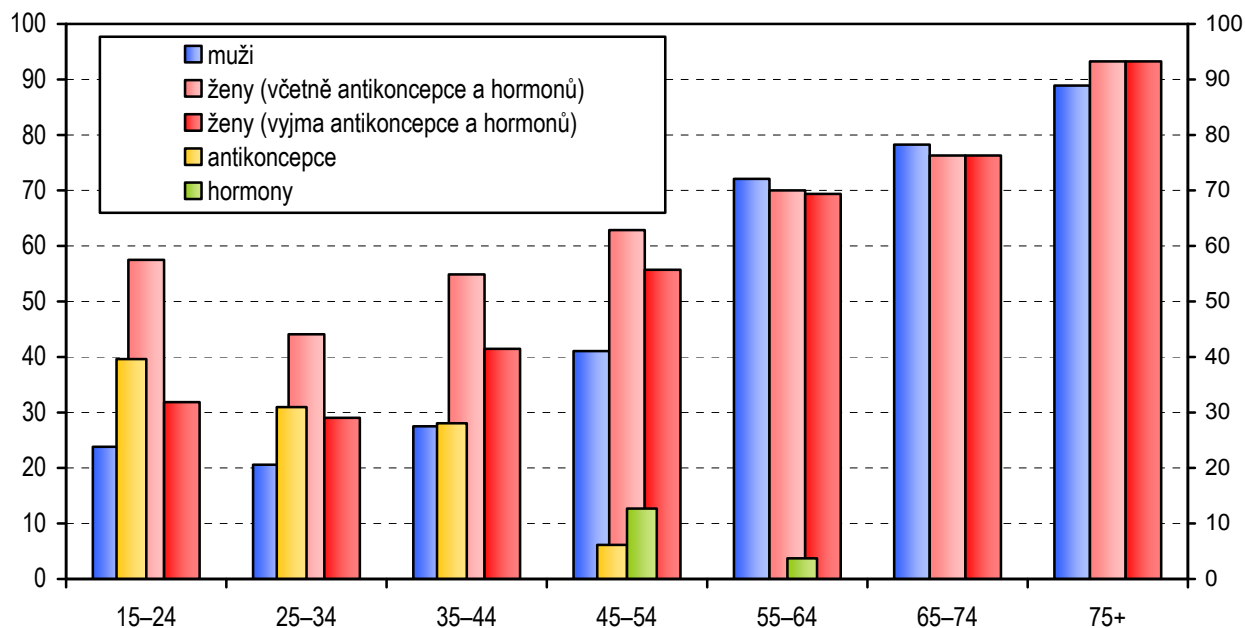
Také s věkem se užívání léků logicky, s rostoucí nemocností, zvyšuje. Věkový profil je charakterizován nejnižším podílem osob užívajících lékařem předepsané léky ve věku 25–34 let, s rostoucím věkem roste i podíl osob užívajících léky. Ze srovnání obou pohlaví je zřejmé, že rozdíly jsou, i po odstranění antikoncepce a hormonů, největší ve věku do 55 let, následně mají obě pohlaví téměř shodný podíl osob užívajících léky, přitom ve věku 75 a více let je to zhruba 90 % osob, které užívají lékařem předepsané léky.

Antikoncepce je nejvíce užívána ženami ve věku 15–24 let (40 %), s věkem její užívání klesá, hormony při a po menopauze užívají ženy ve věku 45–54 let.

Tab. 1: Užívání lékařem předepsaných léků

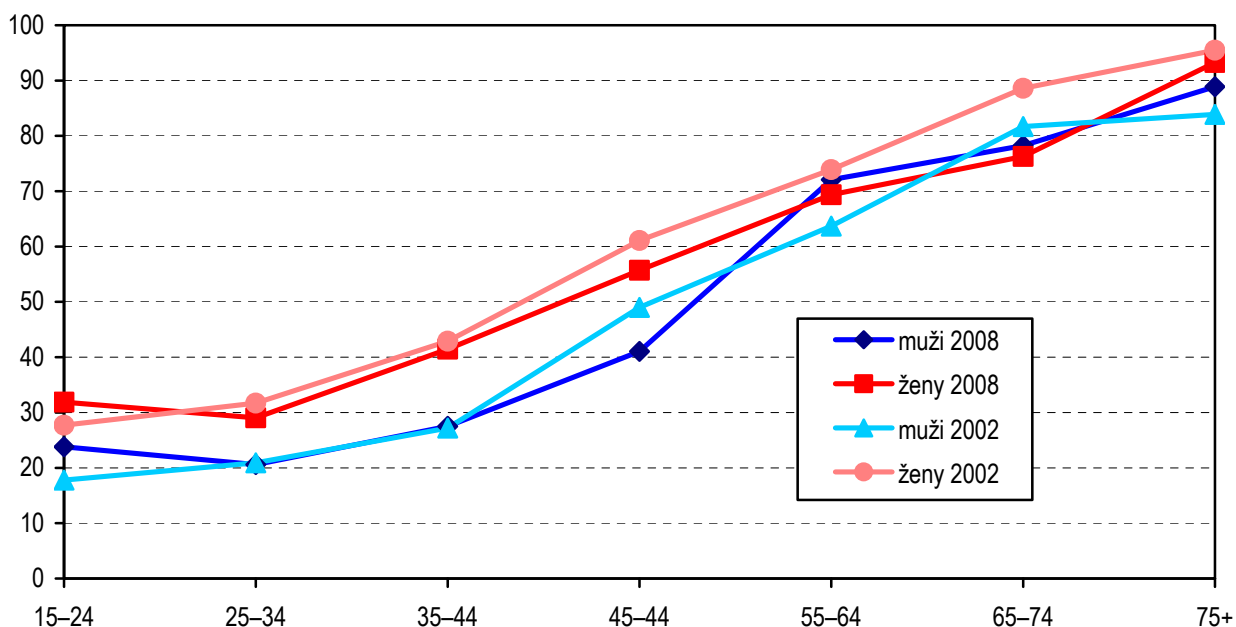
Věkové skupiny	Muži		Ženy		
	respondenti celkem	% respondentů užívajících léky	respondenti celkem	% respondentů užívajících léky	% užívající léky vyjma antikoncepce a hormonů
15–24	150	23,8	138	57,5	31,9
25–34	169	20,6	158	44,1	29,0
35–44	140	27,5	159	54,9	41,5
45–54	124	41,1	114	62,9	55,7
55–64	191	72,1	182	70,0	69,4
65–74	98	78,3	138	76,3	76,3
75+	68	88,9	126	93,3	93,3
Celkem	940	41,5	1 015	62,3	52,1

Graf 1: Užívání lékařem předepsaných léků (podíl respondentů s léky, v %)

Ve srovnání s rokem 2002, kdy bylo užívání léků poprvé sledováno v šetření HIS, se podíl mužů užívajících léky téměř vůbec nezměnil, u žen došlo mezi roky 2002 a 2008 k mírnému poklesu, zejména ve věku 65–74 let. Zatímco v roce 2008 rozdíl mezi oběma pohlavími mizí ve věku 55 let, v roce 2002 měla obě pohlaví stejný profil, pouze s tím rozdílem, že u žen byl celý profil posunut na vyšší úroveň. Další rozdíl mezi oběma roky pozorujeme v nejnižším věku - v roce 2008 je kategorií s nejnižším podílem osob užívajících léky skupina 25–34 let, v roce 2002 je to nejnižší věková kategorie 15–24 let.

Graf 2: Srovnání užívání léků v letech 2002 a 2008 podle věku a pohlaví (v %)

Sledovat můžeme nejen léky celkem, ale také jednotlivé typy léků, resp. léky užívané na konkrétní zdravotní problémy. Užívání léků by mělo odpovídat prevalenci vybraných chronických onemocnění v posledních 12 měsících, resp. by mělo platit, že respondent, který uvedl, že užívá léky na daný zdravotní problém, rovněž uvedl, že tímto problémem v posledních 12 měsících trpěl. Prevalence jednotlivých chronických nemocí je prezentována v AI č. 43/2009. U některých typů onemocnění jsme však zaznamenali, že

respondent uvedl užívání léků, i když neuvedl žádné související obtíže, to se týká např. léků na hypertenzi, migrénu, bolesti kloubů, bolesti krku a zad, ale i deprese a duševní napětí či úzkost. Zde je možné, že léky zlepšily respondentův zdravotní stav natolik, že onemocnění jako takové nevnímá, neboť je léky plně kontrolováno. Tak např. pacient, který užívá antidepresiva, neuvedl v otázce HS.06, že trpí depresí, neboť jeho duševní stav je kontrolován právě prostřednictvím léků a je relativně dobrý, nebo již onemocnění odeznělo, užívání léků však přetrvává. Souvislost zde tedy není, jak je zřejmé, zcela jednoznačná.

Nejčastější z předepsaných léků byly léky na hypertenzi (ty užívalo 20 % respondentů), což odpovídá vysoké prevalenci hypertenze v populaci (22,5 % respondentů mělo v posledních 12 měsících hypertenzi), následovaly léky na bolesti kloubů (11,2 %) a léky na bolesti krku a zad (10,5 %), relativně čteně užívané byly i léky na alergie (7 % respondentů). Z jiných, v tabulce neuvedených léků, se nejčastěji jednalo o léky na štítnou žlázu.

Z hlediska pohlaví zaznamenáváme výraznější rozdíly v užívání léků na bolesti, jako jsou bolesti kloubů, krku a zad, migréna a jiné bolesti. Zde ženy užívaly léky častěji než muži, což opět odpovídá vyšší prevalenci jak vybraných zdravotních problémů (problémy s krční páteří, migréna) tak bolestí obecně u žen. Častější u žen byly také léky na příznaky alergie, deprese a úzkostné duševní poruchy, dále léky na spaní a jiné léky.

Antikoncepční pilulky byly užívány 30 % žen do 50 let, hormony při menopauze užívalo 5 % žen ve věku 45 let a více.

Užívání jednotlivých typů léků se obecně s věkem zvyšuje, výjimku představují léky na snížení hladiny cholesterolu, jejichž užívání je nejčastější ve věku 55–64 let, léky na bolesti hlavy užívaly nejčastěji ženy ve věku 35–44 let a 75 a více let, rovněž léky na deprese jsou nejčastěji užívány u žen v těchto věkových skupinách, léky na alergické příznaky jsou užívány zejména mladými lidmi.

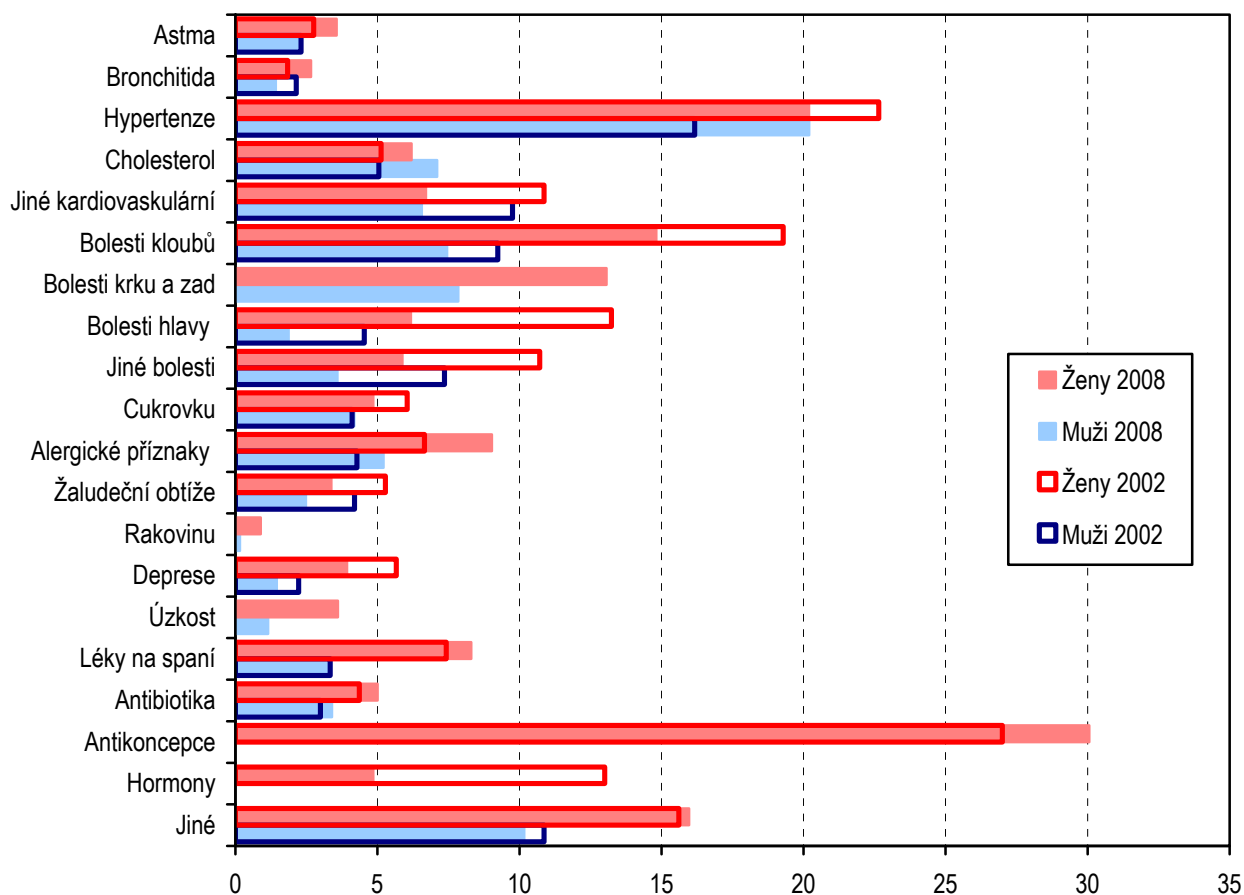
Tab. 2: Užívání předepsaných léků podle typu, 2008

Léky na:	Počet	Podíl ze všech respondentů (%)		
		Celkem	Muži	Ženy
Astma	57	2,9	2,2	3,6
Chronickou bronchitidu nebo rozedmu	41	2,1	1,4	2,7
Vysoký krevní tlak	465	20,2	20,2	20,2
Snížení hladiny krevního cholesterolu	145	6,6	7,1	6,2
Jiné kardiovaskulární onemocnění, jako mrtvice nebo srdeční záchvat	161	6,6	6,6	6,7
Bolesti kloubů (artróza, artritida)	271	11,2	7,4	14,8
Bolesti krku a zad	231	10,5	7,8	13,1
Bolesti hlavy nebo migrénu	80	4,1	1,9	6,2
Jiné bolesti	107	4,8	3,6	5,9
Cukrovku	115	4,5	4,2	4,9
Alergické příznaky (ekzém, rýma, senná rýma)	124	7,2	5,2	9,0
Žaludeční obtíže	70	2,9	2,5	3,4
Rakovinu (chemoterapie)	11	0,5	0,2	0,9
Deprese	58	2,7	1,5	3,9

Léky na:	Počet	Podíl ze všech respondentů (%)		
		Celkem	Muži	Ženy
Duševní napětí nebo úzkost	58	2,4	1,2	3,6
Léky na spaní	135	5,9	3,4	8,3
Antibiotika, např. penicilin	69	4,2	3,4	5,0
(pro ženy do 50 let) antikoncepční pilulky	144	30,0	x	30,1
(pro ženy v nebo po menopauze, tj. 45 let a více) hormony při menopauze	18	4,9	x	4,9
Nějaké jiné léky předepsané lékařem? (Pokud ANO): Jaký druh léků?	273	13,2	10,2	16,0
Celkem předepsané léky (včetně antikoncepce a hormonů)	1 077	52,2	41,1	61,8

Ve srovnání s rokem 2002 nedošlo u mužů k výrazným změnám v celkovém podílu osob užívajících lékařem předepsané léky, u žen byl zaznamenán mírný pokles podílu osob užívajících léky (v roce 2002: 66 %, 2008: 62 %). Oba souhrnné ukazatele sice nejsou plně srovnatelné, neboť ve výčtu v roce 2002 chyběly některé typy léků, určitým změnám však napovídá i porovnání jednotlivých typů léků. Z tohoto hlediska došlo k nárůstu podílu mužů s léky na hypertenzi, naopak pokles byl zaznamenán v podílu mužů i žen užívajících léky na jiné kardiovaskulární potíže, na žaludeční potíže a na migrénu. U žen byl pozorován pokles uživatelů léků na depresi a hormonů při menopauze. Pokles byl pozorován také u léků na bolesti kloubů, bolesti krku a zad nebyly v šetření 2002 sledovány, lze však usuzovat, že léky na tyto bolesti jsou zahrnuty v kategorii „jiné bolesti“, kde byl podíl uživatelů v roce 2002 vyšší než v roce 2008.

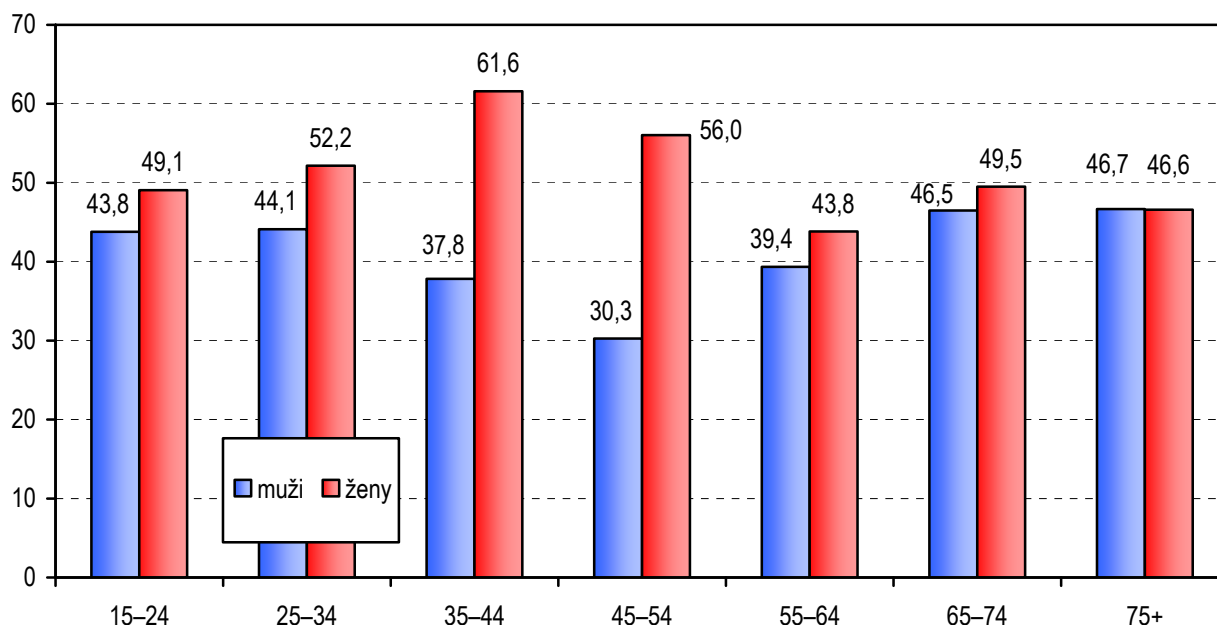
Graf 3: Užívání předepsaných léků na jednotlivé potíže v letech 2002 a 2008 (v %)

Nepředepsané léky

Nepředepsané léky užívalo v posledních 2 týdnech 40 % dotázaných mužů a 52 % žen, přičemž tento rozdíl byl potvrzen jako statisticky významný i po odstranění vlivu odlišné věkové struktury. Užívání nepředepsaných léků totiž nemá tak jasný věkový profil jako užívání léků předepsaných, navíc křivka věkového profilu se liší u mužů a u žen.

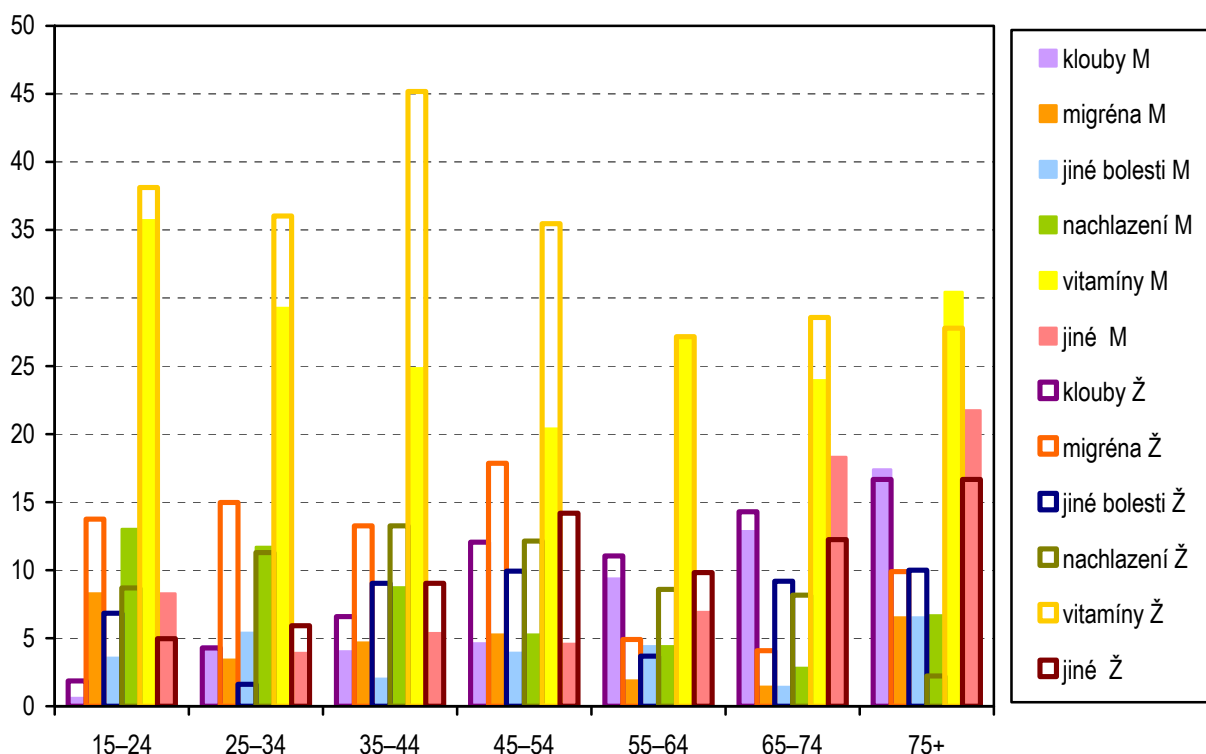
Graf 4: Podíl osob užívajících nepředepsané léky, podle věku a pohlaví (v %)

Zatímco u mužů se hodnota pohybuje okolo 44–46 % ve většině věkových kategorií a ve věku 35–54 let se podíl mužů užívajících nepředepsané léky snižuje na 38, resp. 30 %, u žen je profil jakoby opačný. S věkem nejprve podíl uživatelů nepředepsaných léků roste až k 62 %, tj. k maximu ve věku 35–44 let, následně pak klesá a v nejvyšším věku se pohybuje už pod hodnotou 50 %. V důsledku toho jsou největší rozdíly mezi oběma pohlavími zřejmé ve věkových kategoriích 35–54 let, kde ženy převyšují muže v užívání nepředepsaných léků až o 25 p.b.

Za rozdíl mezi muži a ženami ve věku 35–54 let jsou zodpovědné vitamíny, které užívá zhruba 45 % žen ve věku 35–44 let, avšak pouze 25 % mužů v tomto věku, dále léky na bolesti hlavy, ve věku 45–54 let jsou potom téměř všechny léky užívané ženami zhruba dvakrát častěji než mezi muži.

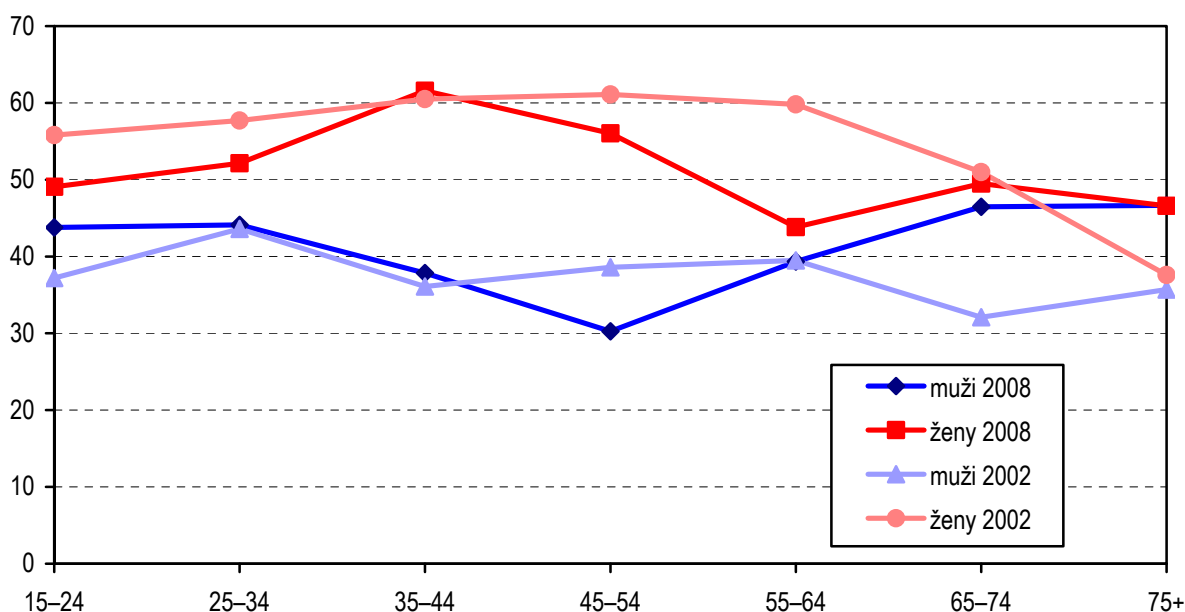
Graf 5: Srovnání užívání nepředepsaných léků podle typu u mužů a žen (v %)

Obecně se nejčastěji užívaly vitamíny, minerály a tonika (28 % mužů, 35 % žen), léky proti nachlazení (8 % mužů, 10 % žen) a na bolesti hlavy (5 % mužů, 12 % žen). Z jiných léků se jednalo především o Paralen, Ibalgin, Ibuprofen, tedy univerzální léky na bolesti a nepříjemné stavy, dále o potravinové doplňky typu lecitin, pupalka, ginko biloba apod., vitamíny (C, B) a minerály (magnesium apod.), v několika případech respondenti uvedli užívání homeopatik.

S věkem se zvyšuje užívání nepředepsaných léků na bolesti kloubů a jiných léků, naopak léky na nachlazení jsou nejčastěji užívány osobami do 54 let, podobně je tomu u vitamínů. Léky na migrénu užívají nejčastěji ženy ve středním věku a mladí muži.

Graf 6: Podíl uživatelů nepředepsaných léků podle věku a pohlaví, 2002 a 2008 (v %)

Ve srovnání s rokem předchozího šetření se podíl uživatelů léků u mužů mírně zvýšil, u žen naopak poklesl o necelých 5 p.b. Pokles byl nejvýraznější u žen ve věku 55–64 let, naopak nárůst byl zaznamenán u mužů ve věku 65 a více let. Zajímavé však je, že základní charakteristiky věkového profilu, tedy maximum uživatelů nepředepsaných léků ve věku 35–54 let u žen a minimum u stejně starých mužů, jsou patrné v obou letech.

Pokud sledujeme změny mezi oběma roky šetření z pohledu jednotlivých typů léků, pak je nutné v šetření 2008 vypočítat ukazatel mapující užívání léků na bolesti celkem, neboť v roce 2002 byly tyto léky sledovány jen jednou otázkou. Po srovnání obou let však u žen nezaznamenáváme výrazný rozdíl v užívání léků na bolest (22 % žen v roce 2008, 21 % v roce 2002), u mužů se mezi roky 2002 a 2008 podíl uživatelů léků na bolest mírně zvýšil (12,7 % v roce 2008, 10,4 % v roce 2002). U obou pohlaví je patrný nárůst podílu osob, které užívaly nepředepsané léky na chřipku a nachlazení, což souvisí pravděpodobně mimo jiné se současnou legislativou v oblasti pracovní neschopnosti, kdy lidé v případě nemoci nevyhledávají odbornou lékařskou pomoc, ale léčí své problémy sami a nemoci většinou přecházejí, neboť být v pracovní neschopnosti je v současné době značně nevýhodné. Jistou měrou k vyššímu užívání nepředepsaných léků na chřipku a nachlazení mohla přispět i rozšiřující se nabídka produktů v této oblasti. Zajímavý je pokles žen, které užívaly vitamíny, minerály a tonika - ten se mezi roky 2002 a 2008 snížil zhruba o 9 p.b. na současných 35 %. K tomuto poklesu došlo zejména u žen ve věku 45–64 let.

Tab. 3: Užívání nepředepsaných léků na jednotlivé potíže v letech 2002 a 2008 (v %)

Potíže	2008		2002	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Bolesti kloubů (artróza, artritida)	5,8	8,5	10,4	21,1
Bolesti hlavy nebo migrénu	4,5	11,7		
Jiné bolesti	3,9	6,7		
Nachlazení, chřipku nebo bolest v krku	8,3	9,8	5,5	6,9
Alergické příznaky	1,6	2,8	1,2	2,7
Žaludeční obtíže	1,3	1,9	2,1	1,9
Vitamíny, minerály nebo tonika	27,6	34,9	28,6	43,8
Nějaké jiné léky nebo doplňky	7,5	9,7	4,2	6,1
Celkem	40,4	51,6	38,2	56,2

Bolesti

Vzhledem k tomu, že se v této Aktuální informaci věnujeme mj. i užívání léků na bolest, bude se poslední část zabývat právě tím, jaké problémy bolesti způsobovaly lidem v průběhu posledních 4 týdnů před rozhovorem.

Otázka, která byla respondentům v dotazníku položena zněla: „V průběhu posledních 4 týdnů, jak velké problémy vám způsobovala fyzická bolest či fyzické nepohodlí?“

Respondent si mohl vybrat jednu z 5 odpovědí - žádné, mírné, střední, vážné a extrémní.

Samotná otázka nebyla zaměřena na to, zda a jak velké bolesti respondent měl, ale pokud měl nějaké bolesti či nepříjemné fyzické stavy, zjišťujeme, jak velké problémy mu činily. Fyzickým nepohodlím se zde rozumí fyzicky nepříjemný pocit způsobený nemocí nebo zraněním.

Ze všech respondentů mělo nějaké problémy v důsledku bolesti 36 % mužů a 45 % žen. U žen byly tedy častější, a to i po odstranění vlivu věkové struktury. Vážné nebo extrémní

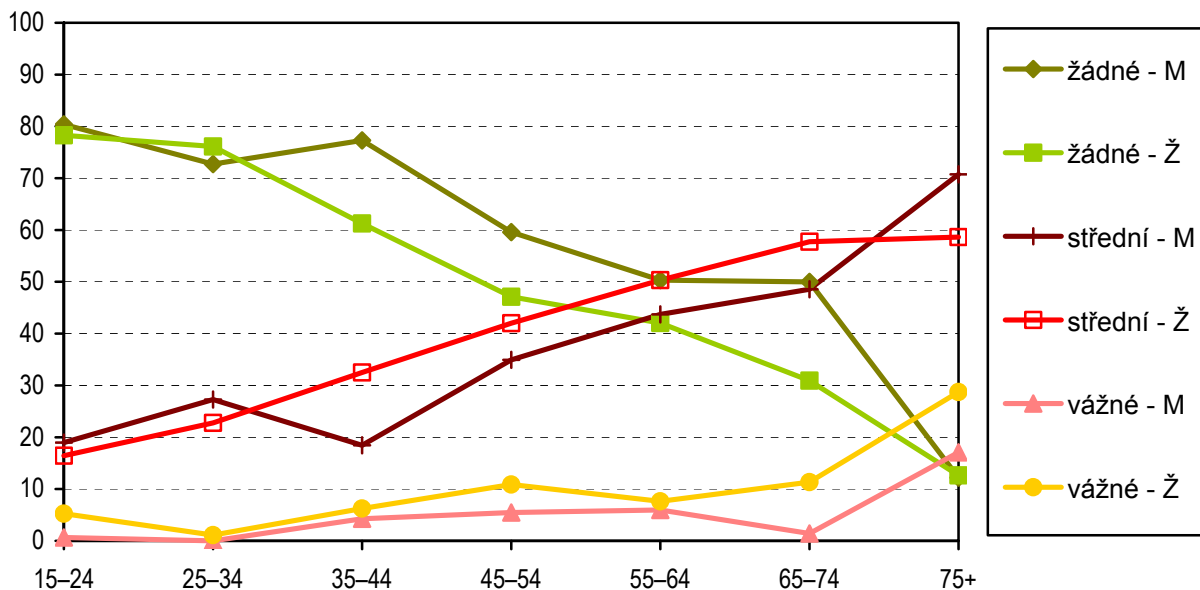
potíže mělo celkem 3 % mužů a 8,5 % žen, většinu ostatních případů tvořily problémy mírné.

Tab. 4: Struktura respondentů podle problémů s fyzickou bolestí v posledních 4 týdnech, 2008 (v %)

Věkové skupiny	Počet respondentů	Problémy s bolestí				
		žádné	mírné	střední	vážné	extrémní
Muži						
15–24	150	80,4	16,3	2,6	0,0	0,7
25–34	169	72,7	20,7	6,6	0,0	0,0
35–44	140	77,3	12,8	5,7	4,3	0,0
45–54	124	59,6	24,7	10,3	5,5	0,0
55–64	191	50,3	31,1	12,6	5,3	0,7
65–74	98	50,0	37,1	11,4	1,4	0,0
75+	68	12,2	34,1	36,6	17,1	0,0
Celkem	940	64,3	23,0	9,1	3,3	0,2
Ženy						
15–24	138	78,3	9,9	6,6	3,9	1,3
25–34	158	76,1	20,0	2,8	1,1	0,0
35–44	159	61,3	28,1	4,4	6,3	0,0
45–54	114	47,1	20,3	21,7	8,7	2,2
55–64	182	42,0	33,8	16,6	6,4	1,3
65–74	138	30,9	38,1	19,6	10,3	1,0
75+	126	12,6	24,1	34,5	24,1	4,6
Celkem	1 015	54,2	24,2	13,1	7,3	1,2

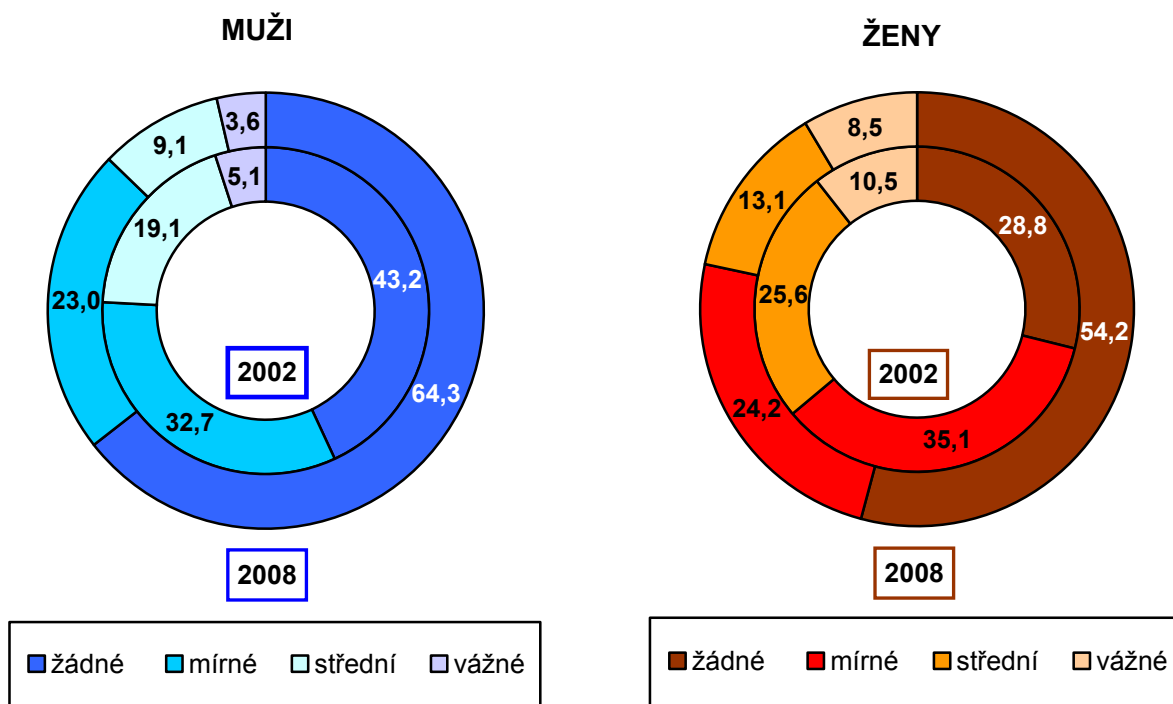
S věkem se snižuje podíl osob bez potíží, což je logické a odpovídá to nárůstu podílu osob s nemocí. Zatímco mírné a střední bolesti se s věkem v populaci vyskytují stále častěji, přičemž nárůst s věkem je relativně plynulý, vážné a extrémní obtíže zaznamenáváme až do 75 let pouze u malé části respondentů, ve věku 75 a více let však tento podíl roste až na 17 % u mužů a 29 % u žen. Bez potíží v důsledku bolesti v tomto věku zůstává pouze 12,5 % osob, přitom ženy - seniorky pociťují častěji bolesti vážné nebo extrémní intenzity.

Graf 7: Problémy respondentů s fyzickou bolestí podle věku a pohlaví, 2008 (v %)

Ze všech respondentů, kteří uvedli problémy s bolestmi v posledních 4 týdnech (celkem 765 osob), jich v posledních 2 týdnech užívalo předepsané nebo nepředepsané léky celkem 438, tedy 57 % z těch, kteří měli obtíže s bolestmi na ně v posledních 2 týdnech, bralo nějaké léky. Bohužel uvedená dvě období jsou nesrovnatelná, takže mohou existovat i případy, kdy respondent trpěl bolestí před 3 týdny, ale posléze tyto bolesti odezněly (vlivem léků či lékařského zákroku), proto na ně v posledních 2 týdnech nebral žádné léky. Lze tedy očekávat, že skutečný podíl osob s bolestmi, které užívají kvůli bolestem léky, je ještě vyšší než uvedených 57 %.

Graf 8: Srovnání struktury respondentů podle bolestí, 2002 a 2008 (v %) *

* V roce 2008 byly sledovány problémy, které respondentovi bolesti způsobují, nikoliv bolesti jako takové.

Srovnání s rokem 2002 je poněkud problematické, respondentům v tomto roce byla sice položena podobná otázka (Jak velké bolesti jste měl během posledních 2 týdnů?), hlavní rozdíl však spočívá v tom, že zatímco šetření 2008 zjišťuje problémy, které bolesti respondentovi způsobily, šetření 2002 se ptá na bolesti přímo. Tomu odpovídají i výsledky srovnání. Je z něj zřejmé, že se zvýšil počet osob „bez bolesti“, a to zejména u žen. Zatímco v roce 2008 uvedlo 64 % mužů a 54 % žen že jim bolesti nečiní žádné problémy, v roce 2002 bylo jen 43 % mužů a 29 % žen, které neměly žádné bolesti. Podíl respondentů, kteří uvedli, že mají vážné potíže, se však mezi roky 2002 a 2008 nesnížil nijak dramaticky, jednalo se tedy o přesun respondentů z kategorie mírné a střední bolesti do kategorie bez bolestí. To lze interpretovat tak, že někteří respondenti sice mají mírné bolesti (tedy na otázku, zda mají bolesti uvedli, že ano), avšak tyto bolesti jim nezpůsobují problémy (na otázku zda mají problémy s bolestmi uvedli, že ne). S ohledem na odlišné referenční období by bylo možné očekávat, že čím delší období, tím větší výskyt potíží, takže v roce 2002 by měla být prevalence vyšší. Ve skutečnosti je tomu právě naopak, což vypovídá jednak o výše zmíněném problému z hlediska srovnatelnosti, příp. však i o změně přístupu k hodnocení vlastních potíží, což se podobným způsobem projevuje např. i u hodnocení vlastního zdraví či potíží s kognitivními schopnostmi.

Závěr

Podle provedených analýz užívalo v průběhu posledních 2 týdnů nějaké lékařem předepsané či doporučené léky 42 % mužů a 62 % žen. Pokud bychom u žen neuvažovaly ty, které užívaly pouze antikoncepci či hormony při menopauze, pak je podíl uživatelék léků 52 %. I po odstranění vlivu věkové struktury se však tento podíl významně liší od podílu u mužů, ženy braly nepředepsané léky častěji než muži.

Antikoncepci užívalo 30 % žen do 50 let, hormony při menopauze pak zhruba 5 % žen ve věku 45 let a starších. Obecně nejčastějšími léky jsou léky proti hypertenzi, bolestem a alergii. S věkem se užívání většiny léků zvyšuje, i když jasné pravidlo to není. Ve srovnání s rokem 2002 se podíl osob užívajících předepsané léky mírně snížil u žen (56 % žen s léky v roce 2008, bez antikoncepce a hormonů). Zatímco u mužů zaznamenáváme mírný nárůst podílu osob s léky na hypertenzi, u žen došlo naopak k poklesu osob s léky proti depresi, bolestem hlavy a dalším.

Nepředepsané léky užívalo v posledních 2 týdnech 40 % mužů a 52 % žen. Nejčastěji se jednalo o vitamíny, minerály a tonika, léky proti chřipce a nachlazení a léky na bolesti hlavy. Ženy užívaly léky častěji než muži (zejména léky na migrénu a vitamíny), věkový profil nebyl tak jednoznačně rostoucí s věkem jako v případě předepsaných léků, nejvyšší rozdíl mezi oběma pohlavími pozorujeme ve věku 34–54 let. Ve srovnání s rokem 2002 došlo jen k poměrně nevýrazným změnám - mírnému nárůstu u mužů a mírnému poklesu u žen, přitom nárůst zaznamenáváme v podílu osob užívajících léky proti nachlazení a chřipce, pokles naopak u uživatelék vitamínů.

Související analýza fyzických bolestí respondentů v posledních 4 týdnech ukázala, že nějaké potíže s bolestmi mělo 36 % mužů a 45 % žen, ženy tedy častěji než muži. Vážné či extrémní problémy uvedlo 3 % mužů a 8,5 % žen, s věkem se podíl osob s potížemi zvyšuje.

Zpracovala: RNDr. Šárka Daňková